

naar man dreven af indre Trang har maattet søge og set sig omkring tilhøre og tilvenstre blandt de Mænd, som have gennemgaaet den lærde Dannelse og ere gaaede ud i Folket med det Raad at skulle vejlede og hjælpe det i dens Trang og Lærv, og saa istedetfor den Rigdom og det Lys, som man anpriser som den lærde Skoles Frugt, har fundet den forte Armod, ja, da havde de maasse faaet et andet Syn paa Dannelsen, saaledes som den gives og udgaar fra vor lærde Skole nu. Der er talt store Ord ogsaa her i Salen om det Lys, der skal udstraale over hele Folket fra den lærde Skole, fra Universitetet og Theatret, og jeg skal ikke paa nogen Maade forsøge at fordunkle en eneste Lysstraale, der virkelig udgaar fra disse Dannelsesanstalter; men disse have ikke det tilfælles med Himmellysene, at de udsende deres Straaler umiddelbart gennem Luften, det maa være Mænd, som levende have tilegnet sig Lyset, der bringer det udover Folket. Og naar man nu har levet en Ungdoms Tid igjennem med en Trang, en levende Trang til virkelig Aandsdannelselse og Lys over sit Menneſke- og Folkeliv, og man har søgt snart til den ene, snart til den anden Side, set sig om, snart paa et Sted og snart paa et andet, for at finde Noget, som virkelig havde modtaget et saadant Aandslys og modtaget det saaledes, at de kunde udbrede det videre og hjælpe deres trængende Næste, og man saa har maattet prise sin Lykke ved at finde kun eneste en Mand, som havde Kjærlighed til Digtekunsten og Digterne, Kjendſkab til Historien, Fædrelandets og Menneſkehistorien, og Evne og Hjerte til at dele det, han eiede, igjen med Andre, og saa tilmed faa af ham det Vidnesbyrd, at han selv havde det, ikke fordi, men uagtet han havde gennemgaaet den lærde Skole, saa faar man et mindre lyst Syn paa, hvad den lærde Skole i sin nærværende Skikkelse har at betyde for Folkets aandelige Liv. Havde de Herrer prøvet dette, vilde de maasse dog have haft et andet Syn for Dannelsens Grundlag. (Vilke:

Nei!) Jeg kan ikke tilbageholde en Udtalelse med endnu et Vidnesbyrd om den lærde Dannelses Optraeden i Livet. Jeg sigter, ved hvad jeg nu vil sige, ikke til Medlemmers Færd her i Salen, men til hvad man ikke kan undgaa at møde udenfor den. — Af og til naar man føler sig omsuset og ombruset af Stemmer og Røster, der med stærke Ord og høie Raab tale om de onde Instinkter i Folket og om al den Raahed, som lever og rører sig der, mistænkeliggjør og bekæmper Dannelsen, kan man ikke lade være at ønske i sit stille Sind: Gid de Mænd, som tale saaledes, ville sætte sig hen og alvorligt, sandhedskjærligt og samvittighedsfuldt undersøge, om der dog ikke ogsaa ligger nogen Skyld hos Dannelsen selv i dens Væsen og i den Maade, hvorpaa den træder op, og om den ikke ved dens egen Færd og Maade, hvorpaa den kæmper, selv bidrager til at fremkalde det Døde og række Vaaben til det, den vil modvirke; man kan ikke lade være at tænke paa, om det ikke vilde være tjenligere baade for Folket og den høiere Dannelse deri, om disse Dannelsens Talsmænd undersøgte, om der ikke kunde gjøres et lille Skridt til at bringe Dannelsen ind i et mere folkeligt Spor, saa at den kunde tage den mindre Dannede ved Haanden og træde i Forbindelse med alle gode Drifter og gode Kræfter i Folket, saa at den kunde sprede et sandt Lys ud over Folket, selv faa mere Syn for det Gode i Folket og vinde mere Kraft til at bekæmpe det Slette. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgfreds (Brix) udtalte igaar en meget stor Forundring over, at man kunde komme frem med et Forslag som det foreliggende, at grunde en lille Del af vor lærde Undervisning paa et nordist-progligt og historisk Grundlag, fordi det var Noget, som der intetsteds i den civiliserede Verden har været tænkt paa og ikke engang i Norge. Men er der da noget saa forfrækkeligt i, at man her blandt os tænker paa Noget til Held og Gavn for vort eget Folkeliv, som Ingen har tænkt paa for os. Det ærede Medlem udtalte sig meget anerkjendende